

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Eugeniusz Wildowicz

w sprawie **K. D. i D. P.**

skazanych z art. 156 § 3 k.k. i in.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 13 września 2023 r.

wniosku obrońcy skazanego

o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego Małgorzaty Bednarek i Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania sprawy I KK 210/23,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

wyłączyć SSN Małgorzatę Bednarek i SSN Pawła Kołodziejskiego od udziału w sprawie sygn. akt I KK 210/23.

UZASADNIENIE

W dniu 6 czerwca 2023 r. do Sądu Najwyższego wpłynęła kasacja Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanych K. D. i D. P. od wyroku Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 7 czerwca 2022 r., sygn. akt II AKa 119/22, zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego we Wrocławiu z dnia 17 grudnia 2021 r., sygn. akt III K 38/21.

Zarządzeniem z dnia 6 lipca 2023 r. do składu rozpoznającego tę sprawę, zarejestrowaną pod sygnaturą I KK 210/23, zostali wyznaczeni SSN Małgorzata Bednarek oraz SSN Paweł Kołodziejski.

Pismem z dnia 29 sierpnia 2023 r. obrońca D. P. złożyła wniosek o wyłączenie sędziów SN Małgorzaty Bednarek i Pawła Kołodziejskiego w trybie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k. od udziału w tej sprawie, wskazując na

brak spełniania przez nich wymogów bezstronności i niezawisłości wynikający z faktu powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego przy udziale Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r., poz. 3)

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniosek zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 41 § 1 k.p.k., sędzia ulega wyłączeniu od rozpoznania sprawy, jeśli istnieje okoliczność mogąca wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności przy jej rozpoznawaniu. O potrzebie zastosowania instytucji wyłączenia sędziego decyduje między innymi ocena, czy dla postronnego obserwatora zachodzą, w realiach sprawy, takie okoliczności, które w odbiorze społecznym mogą budzić wątpliwości co do bezstronności sędziego (zob. postanowienie SN z dnia 3 listopada 2021 r., IV KO 86/21). Oceniając zasadność wątpliwości co do bezstronności sędziego należy wziąć pod uwagę wszelkie okoliczności, które mogą mieć wpływ na jego zachowanie. Przy dokonywaniu tej oceny nie bez znaczenia jest stosunek sędziego do wprowadzanych zmian w sądownictwie, publicznie wyrażany zarówno w procedurze konkursowej na stanowisko sędziego, jak i później, zwłaszcza w zakresie akceptacji niekonstytucyjnych działań organów władzy wykonawczej wobec sądów czy akceptacji utraty przez Krajową Radę Sądownictwa przymiotu niezależności. Przy spolaryzowaniu nastrojów społecznych, a w szczególności w środowisku sędziowskim, brak jest w tej sytuacji możliwości obiektywnego przekonania przeciętnie rozsądnej osoby, że zaistniałe okoliczności nie będą rzutowały na bezstronne osądzenie spraw (por. wyrok SN z dnia 14 grudnia 2021 r., II KK 426/21).

Oboje wyznaczeni do rozpoznania kasacji sędziowie, których dotyczy wniosek, powołani zostali na urząd sędziego w procedurze z udziałem KRS ukształtowanej w trybie przepisów ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw. Było to dla nich ponadto pierwsze powołanie na stanowisko sędziowskie, wcześniej bowiem pełnili funkcję prokuratorów.

Występowanie w takim układzie okoliczności oczywistych podstaw do wyłączenia zostało już wielokrotnie stwierdzone w utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z 28 września 2022 r., IV KK 333/22, czy uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Niewątpliwie, opisywana wyżej sytuacja, może bowiem wywoływać uzasadnione wątpliwości co do bezstronności tych sędziów w tej sprawie w rozumieniu art. 41 § 1 k.p.k., a zatem prowadzić powinna do ich wyłączenia od rozpoznania sprawy (zob. postanowienia SN z: 6 września 2022 r., II KK 44/21; z 16 września 2022 r., III KK 339/22).

Wniosek obrońcy o wyłączenie sędziów SN Małgorzaty Bednarek i Pawła Kołodziejskiego od rozpoznania niniejszej sprawy podlega uwzględnieniu przede wszystkim ze względu na okoliczności związane z ich powołaniem na stanowisko sędziego. Sam udział w procedurze powołania na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw, prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. z uwagi na sprzeczną z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej zależność tego organu od władzy wykonawczej i brak reprezentacji środowiska sędziowskiego (por. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22). Skutek ów wynika z wyjątkowego statusu sędziów Sądu Najwyższego i kluczowych kompetencji tego Sądu, mającego gwarantować niezakłócone, prawidłowe funkcjonowanie demokratycznego państwa prawnego oraz obiektywny standard niezależności, niezawisłości i bezstronności orzekania (por. uchwała trzech połączonych Izb Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20).

Powyższe w sposób szczególny odnosi się do sędziów byłej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, której szeregi zasilala do momentu likwidacji tej Izby w lipcu 2022 r. sędzia Małgorzata Bednarek. Zależność od władzy politycznej tego organu budziła zastrzeżenia Trybunału, mogąc wzbudzić także w przekonaniu jednostek uzasadnione wątpliwości co do niezawisłości i bezstronności tej Izby, toteż uznał on, iż Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa

europejskiego (por. wyrok TSUE z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19, przeciwko Polsce).

Uwzględniając argumentację zawartą we wniosku obrońcy i mając na uwadze prawo stron do rozpoznania sprawy przez bezstronny i niezależny Sąd, Sąd Najwyższy orzekł jak na wstępie.

[SOP]

[ms]